MATEMATIKA

1. letnik – splošna gimnazija

Jan Kastelic

Gimnazija Antona Aškerca, Šolski center Ljubljana

1. april 2025

Vsebina

- Pravokotni koordinatni sistem
- Punkcija

Jan Kastelic (GAA) MATEMATIKA 1. april 2025 2 / 38

Section 1

Pravokotni koordinatni sistem

3/38

- 📵 Pravokotni koordinatni sistem
  - Pravokotni koordinatni sistem
  - Razdalja med točkama in razpolovišče daljice
  - Ploščina trikotnika
- 2 Funkcija

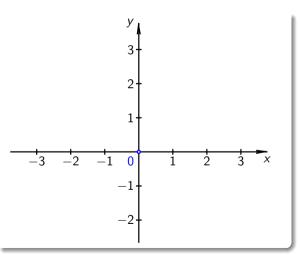

4/38

◆□▶ ◆□▶ ◆■▶ ◆■▶ ■ のQ@

5/38

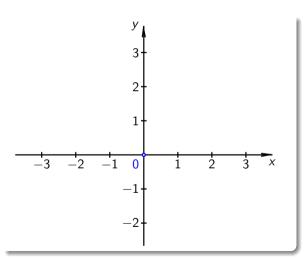
Pravokotni koordinatni sistem v ravnini oziroma kartezični ravninski koordinatni sistem določa par pravokotnih številskih premic (koordinatne osi), ki se sekata v koordinatnem izhodišču (O).

5/38

Pravokotni koordinatni sistem v ravnini oziroma kartezični ravninski koordinatni sistem določa par pravokotnih številskih premic (koordinatne osi), ki se sekata v koordinatnem izhodišču (*O*).

Koordinatni osi imenujemo:

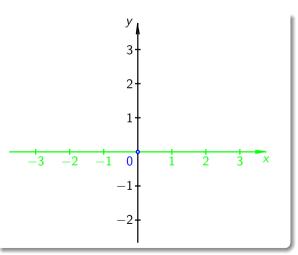

5/38

Pravokotni koordinatni sistem v ravnini oziroma kartezični ravninski koordinatni sistem določa par pravokotnih številskih premic (koordinatne osi), ki se sekata v koordinatnem izhodišču (O).

Koordinatni osi imenujemo:

• os x ali abscisna os.

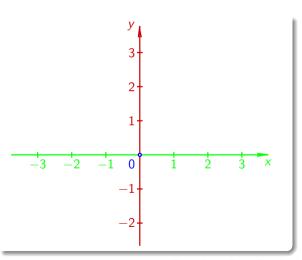

5/38

Pravokotni koordinatni sistem v ravnini oziroma kartezični ravninski koordinatni sistem določa par pravokotnih številskih premic (koordinatne osi), ki se sekata v koordinatnem izhodišču (O).

Koordinatni osi imenujemo:

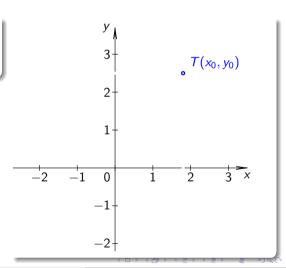
- os x ali abscisna os.
- os y ali ordinatna os.

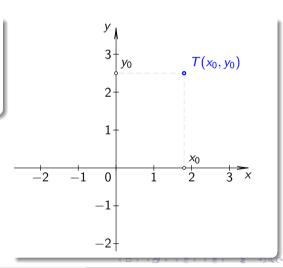
5/38

↓□▶ ←□▶ ←□▶ ←□▶ □ ♥ ♀○

Poljubni točki T v ravnini s pravokotnim koordinatnim sistemom lahko enolično določimo **koordinate točke**: $T(x_0, y_0)$.

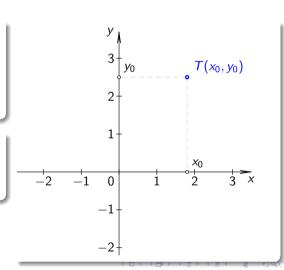
Poljubni točki T v ravnini s pravokotnim koordinatnim sistemom lahko enolično določimo **koordinate točke**: $T(x_0, y_0)$. To so števila, ki nam povedo, kje ležijo projekcije točke T na koordinatnih oseh.

 Jan Kastelic (GAA)
 MATEMATIKA
 1. april 2025
 6 / 38

Poljubni točki T v ravnini s pravokotnim koordinatnim sistemom lahko enolično določimo **koordinate točke**: $T(x_0, y_0)$. To so števila, ki nam povedo, kje ležijo projekcije točke T na koordinatnih oseh.

Koordinate točke imenujemo:

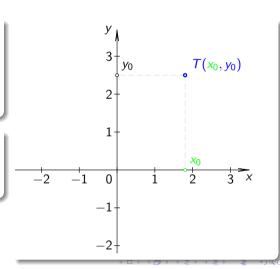

 Jan Kastelic (GAA)
 MATEMATIKA
 1. april 2025
 6 / 38

Poljubni točki T v ravnini s pravokotnim koordinatnim sistemom lahko enolično določimo **koordinate točke**: $T(x_0, y_0)$. To so števila, ki nam povedo, kje ležijo projekcije točke T na koordinatnih oseh.

Koordinate točke imenujemo:

ullet prva koordinata x_0 je abscisa točke T in

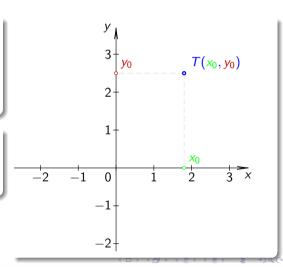

 Jan Kastelic (GAA)
 MATEMATIKA
 1. april 2025
 6 / 38

Poljubni točki T v ravnini s pravokotnim koordinatnim sistemom lahko enolično določimo **koordinate točke**: $T(x_0, y_0)$. To so števila, ki nam povedo, kje ležijo projekcije točke T na koordinatnih oseh.

Koordinate točke imenujemo:

- prva koordinata x_0 je abscisa točke T in
- druga koordinata y_0 je ordinata točke T.

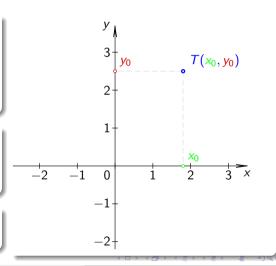

Poljubni točki T v ravnini s pravokotnim koordinatnim sistemom lahko enolično določimo **koordinate točke**: $T(x_0, y_0)$. To so števila, ki nam povedo, kje ležijo projekcije točke T na koordinatnih oseh.

Koordinate točke imenujemo:

- prva koordinata x_0 je abscisa točke T in
- druga koordinata y_0 je ordinata točke T.

Vsakemu urejenemu paru števil (x_0, y_0) ustreza natanko ena točka $T(x_0, y_0)$.

◆ロト ◆御 ト ◆ 恵 ト ◆ 恵 ・ 夕 へ ○

7/38

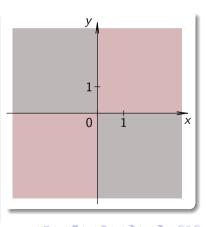
Vsaka premica v ravnini razdeli ravnino na dve polravnini.

4□ > 4□ > 4□ > 4 = > 4 = > 4 = 900

7/38

Vsaka premica v ravnini razdeli ravnino na dve polravnini.

Koordinatni osi ravnino $\mathbb{R} \times \mathbb{R} = \mathbb{R}^2$ razdelita na štiri **kvadrante**.

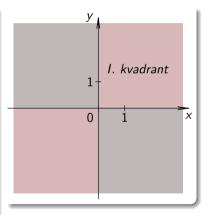

Vsaka premica v ravnini razdeli ravnino na dve polravnini.

Koordinatni osi ravnino $\mathbb{R} \times \mathbb{R} = \mathbb{R}^2$ razdelita na štiri **kvadrante**.

• I. kvadrant:

$$\{(x,y) \in \mathbb{R}^2; x > 0 \land y > 0\} = (0,\infty) \times (0,\infty)$$

1. april 2025

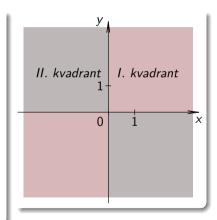
Jan Kastelic (GAA)

Vsaka premica v ravnini razdeli ravnino na dve polravnini.

Koordinatni osi ravnino $\mathbb{R} \times \mathbb{R} = \mathbb{R}^2$ razdelita na štiri **kvadrante**.

- *I.* kvadrant:
  - $\{(x,y)\in\mathbb{R}^2; x>0 \land y>0\}=(0,\infty)\times(0,\infty)$
- *II*. kvadrant:

$$\{(x,y) \in \mathbb{R}^2; x < 0 \land y > 0\} = (-\infty,0) \times (0,\infty)$$

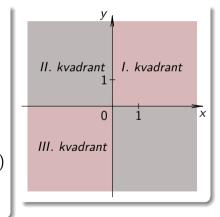

1. april 2025 7 / 38

Vsaka premica v ravnini razdeli ravnino na dve polravnini.

Koordinatni osi ravnino $\mathbb{R} \times \mathbb{R} = \mathbb{R}^2$ razdelita na štiri **kvadrante**.

- *I*. kvadrant: $\{(x, y) \in \mathbb{R}^2; x > 0 \land y > 0\} = (0, \infty) \times (0, \infty)$
- *II.* kvadrant: $\{(x, y) \in \mathbb{R}^2; x < 0 \land y > 0\} = (-\infty, 0) \times (0, \infty)$
- *III.* kvadrant: $\{(x, y) \in \mathbb{R}^2; x < 0 \land y < 0\} = (-\infty, 0) \times (-\infty, 0)$

Jan Kastelic (GAA)

MATEMATIKA

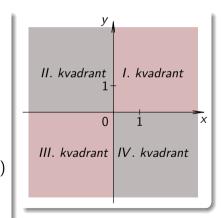
1. april 2025

7/38

Vsaka premica v ravnini razdeli ravnino na dve polravnini.

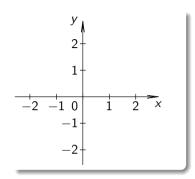
Koordinatni osi ravnino $\mathbb{R} \times \mathbb{R} = \mathbb{R}^2$ razdelita na štiri **kvadrante**.

- *I*. kvadrant: $\{(x, y) \in \mathbb{R}^2; x > 0 \land y > 0\} = (0, \infty) \times (0, \infty)$
- *II.* kvadrant: $\{(x, y) \in \mathbb{R}^2 : x < 0 \land y > 0\} = (-\infty, 0) \times (0, \infty)$
- III. kvadrant: $\{(x,y) \in \mathbb{R}^2; x < 0 \land y < 0\} = (-\infty,0) \times (-\infty,0)$
- *IV*. kvadrant: $\{(x, y) \in \mathbb{R}^2; x > 0 \land y < 0\} = (0, \infty) \times (-\infty, 0)$

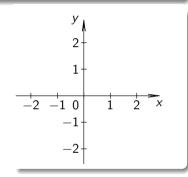

1. april 2025

Jan Kastelic (GAA)

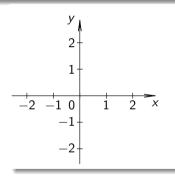

8/38

◆ロト ◆卸 ト ◆ 差 ト ◆ 差 ・ 夕 Q ②

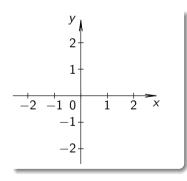
Na abscisni osi ležijo točke, ki imajo ordinato enako nič – so oblike $T(x,0); x \in \mathbb{R}$. $\left\{(x,y) \in \mathbb{R}^2; y=0\right\} = \mathbb{R} \times \{0\}$

↓□▶ ↓□▶ ↓□▶ ↓□▶ ↓□ ♥ ♀○

Na abscisni osi ležijo točke, ki imajo ordinato enako nič – so oblike $T(x,0); x \in \mathbb{R}$. $\left\{(x,y) \in \mathbb{R}^2; y=0\right\} = \mathbb{R} \times \{0\}$

Na ordinatni osi ležijo točke, ki imajo absciso enako nič – so oblike T(0, y); $y \in \mathbb{R}$.

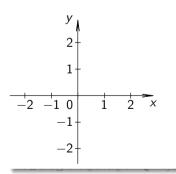

8/38

$$\{(x,y)\in\mathbb{R}^2;y=0\}=\mathbb{R}\times\{0\}$$

Na ordinatni osi ležijo točke, ki imajo absciso enako nič – so oblike $T(0,y); y \in \mathbb{R}$.

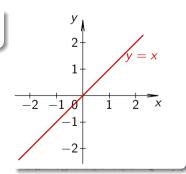
$$\{(x,y)\in\mathbb{R}^2; x=0\}=\{0\}\times\mathbb{R}$$

$$\{(x,y)\in\mathbb{R}^2;y=0\}=\mathbb{R}\times\{0\}$$

Na ordinatni osi ležijo točke, ki imajo absciso enako nič – so oblike $T(0,y);\ y\in\mathbb{R}.$ $\left\{(x,y)\in\mathbb{R}^2;x=0\right\}=\{0\}\times\mathbb{R}$

Množico točk $\{(x,y) \in \mathbb{R}^2; y = x\}$ imenujemo **simetrala lihih kvadrantov**.

 Jan Kastelic (GAA)
 MATEMATIKA
 1. april 2025
 8 / 38

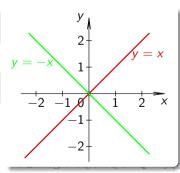
$$\left\{ (x,y) \in \mathbb{R}^2; y=0 \right\} = \mathbb{R} \times \{0\}$$

Na ordinatni osi ležijo točke, ki imajo absciso enako nič – so oblike $T(0,y);\ y\in\mathbb{R}.$

$$\left\{ (x,y) \in \mathbb{R}^2; x=0 \right\} = \left\{ 0 \right\} \times \mathbb{R}$$

Množico točk $\{(x,y) \in \mathbb{R}^2; y = x\}$ imenujemo **simetrala lihih kvadrantov**.

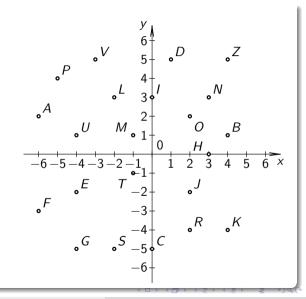
Množico točk $\{(x,y) \in \mathbb{R}^2; y = -x\}$ imenujemo **simetrala** sodih kvadrantov.

Naloga

V koordinatnem sistemu je narisanih 22 točk.

- Zapišite koordinate vseh točk, ki ležijo v II. kvadrantu.
- Zapišite koordinate vseh točk, ki ležijo v III. kvadrantu.
- V koordinatni sistem narišite še točke X(2,-1), Y(-3,-4), W(5,-3).
- Poimenujte točke.
  _(2,-4), _(-6,2), _(1,5),
  (-2,-5), (-4,-2), (0,3)

Naloga

Narišite množico točk.

•
$$\{T(x,y); x \ge -1\}$$

•
$$\{T(x,y); y \leq 3\}$$

•
$$\{T(x,y); x \leq 4 \land y < -1\}$$

•
$$\{T(x,y); x \ge -2 \land y < 1\}$$

•
$$\{T(x,y); -2 < x \le 4 \land -3 < y < 1\}$$

•
$$\{T(x,y); 0 \le x < 4 \land -3 \le y < 3\}$$

•
$$\{T(x,y); x < 4 \land y < -1\}$$

•
$$\{T(x,y); |x| < 3\}$$

•
$$\{T(x,y); x \ge 1 \land |y| < 1\}$$

•
$$\{T(x,y); |x-3| < 1 \land y \ge 1\}$$

•
$$\{T(x,y); |x| < 2 \land |y+3| \le 1\}$$

•
$$\{T(x,y); x = y\}$$

$$\bullet \ \{T(x,y); \ x \geq y\}$$

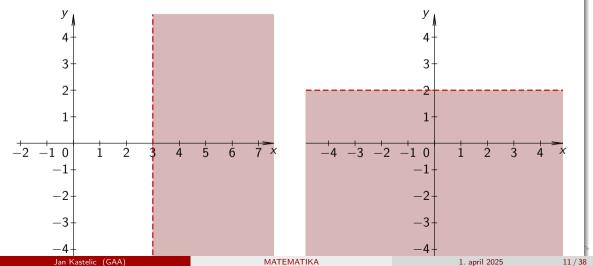
•
$$\{T(x,y); xy \ge 0\}$$

10 / 38

Jan Kastelic (GAA) MATEMATIKA 1. april 2025 11/38

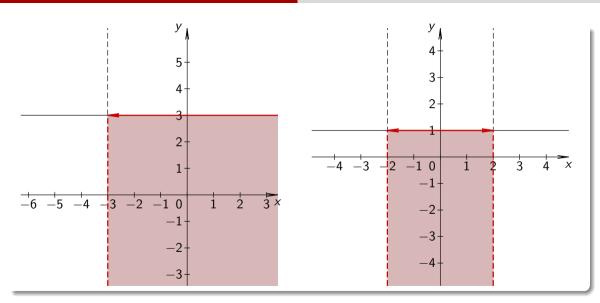
Naloga

Zapišite množico točk, ki je upodobljena v koordinatnem sistemu.

Pravokotni koordinatni sistem

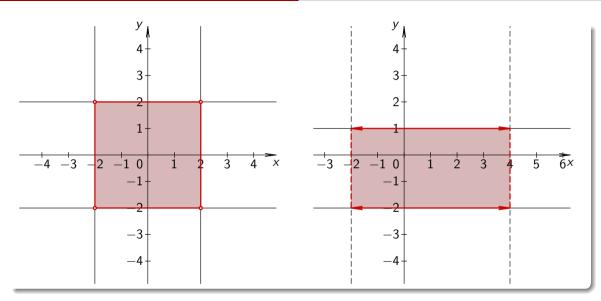

1. april 2025

MATEMATIKA

Pravokotni koordinatni sistem

MATEMATIKA

<ロト <部ト < 直ト < 直ト = 直

Jan Kastelic (GAA) MATEMATIKA 1. april 2025 14 / 38

Pravokotni koordinatni sistem

V koordinatnem sistemu narišite točke A(-2,3), B(0,4), C(0.5,-1) in D(-3,-1).

- Točke A, B, C in D prezrcalite čez abscisno os in zapišite koordinate točk A_1 , B_1 , C_1 in D_1 .
- Točke A, B, C in D prezrcalite čez ordinatno os in zapišite koordinate točk A_2 , B_2 , C_2 in D_2 .
- Točke A, B, C in D prezrcalite čez koordinatno izhodišče in zapišite koordinate točk A₃, B₃, C₃ in D₃.

14 / 38

Pravokotni koordinatni sistem

Jan Kastelic (GAA) MATEMATIKA 1. april 2025 15 / 38

V koordinatni sistem narišite točke (x, y) kartezičnega produkta.

- $[-2,3) \times [-5,-1]$
- $(-1,2) \times [2,3]$
- $\{2\} \times (3,5]$
- $[-2,3] \times \{3,4\}$
- $\{1,2,3\} \times \{-1,1\}$
- $(0,\infty)\times(1,2)$
- $[-1,3] \times (-\infty,3]$
- $(-1,3] \times \{2\}$

15/38

16/38

Razdalja med točkama

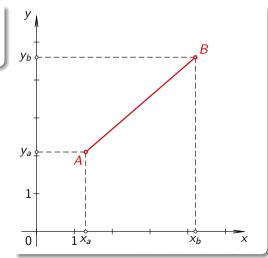

1. april 2025

Jan Kastelic (GAA) MATEMATIKA

Razdalja med točkama

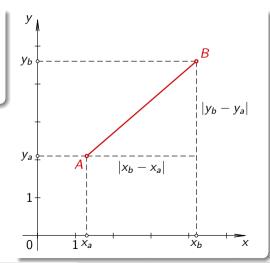
Razdalja d(A, B) med dvema točkama $A(x_a, y_a)$ in $B(x_b, y_b)$ v ravnini je

Razdalja med točkama

Razdalja d(A, B) med dvema točkama $A(x_a, y_a)$ in $B(x_b, y_b)$ v ravnini je

$$d(A, B) = \sqrt{(x_b - x_a)^2 + (y_b - y_a)^2}.$$

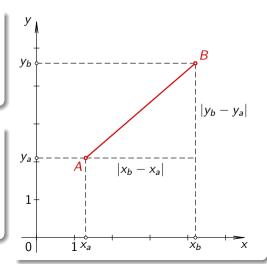

Razdalja med točkama

Razdalja d(A, B) med dvema točkama $A(x_a, y_a)$ in $B(x_b, y_b)$ v ravnini je

$$d(A, B) = \sqrt{(x_b - x_a)^2 + (y_b - y_a)^2}.$$

Lastnosti razdalje

16/38

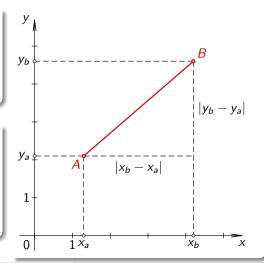
Razdalja med točkama

Razdalja d(A, B) med dvema točkama $A(x_a, y_a)$ in $B(x_b, y_b)$ v ravnini je

$$d(A, B) = \sqrt{(x_b - x_a)^2 + (y_b - y_a)^2}.$$

Lastnosti razdalje

• $d(A, B) \ge 0$

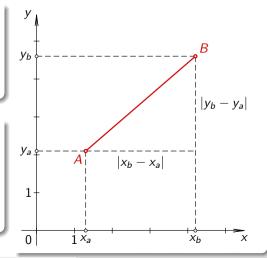
Razdalja med točkama

Razdalja d(A, B) med dvema točkama $A(x_a, y_a)$ in $B(x_b, y_b)$ v ravnini je

$$d(A, B) = \sqrt{(x_b - x_a)^2 + (y_b - y_a)^2}.$$

Lastnosti razdalje

- $d(A, B) \ge 0$
- $d(A, B) = 0 \Leftrightarrow A = B$

Jan Kastelic (GAA)

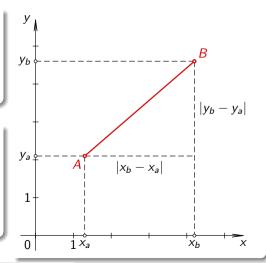
Razdalja med točkama

Razdalja d(A, B) med dvema točkama $A(x_a, y_a)$ in $B(x_b, y_b)$ v ravnini je

$$d(A, B) = \sqrt{(x_b - x_a)^2 + (y_b - y_a)^2}.$$

Lastnosti razdalje

- $d(A, B) \ge 0$
- $d(A, B) = 0 \Leftrightarrow A = B$
- d(A, B) = d(B, A)

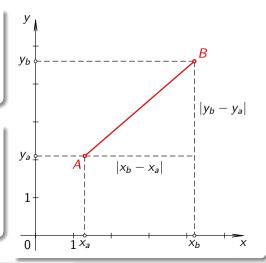
Razdalja med točkama

Razdalja d(A, B) med dvema točkama $A(x_a, y_a)$ in $B(x_b, y_b)$ v ravnini je

$$d(A, B) = \sqrt{(x_b - x_a)^2 + (y_b - y_a)^2}.$$

Lastnosti razdalje

- $d(A, B) \ge 0$
- $d(A, B) = 0 \Leftrightarrow A = B$
- d(A, B) = d(B, A)
- $d(A, C) \leq d(A, B) + d(B, C)$

Jan Kastelic (GAA) MATEMATIKA 1. april 2025 17 / 38

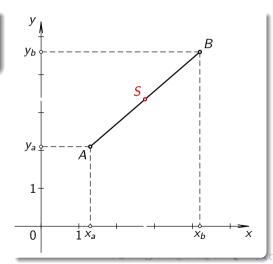
Razpolovišče daljice

17 / 38

Razpolovišče daljice

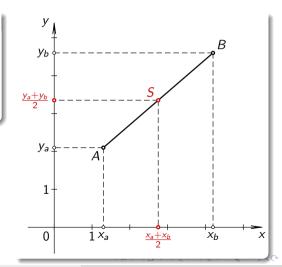
Razpolovišče S daljice AB s krajiščema $A(x_a, y_a)$ in $B(x_b, y_b)$ v ravnini je

Razpolovišče daljice

Razpolovišče S daljice AB s krajiščema $A(x_a, y_a)$ in $B(x_b, y_b)$ v ravnini je

$$S\left(\frac{x_a+x_b}{2},\frac{y_a+y_b}{2}\right).$$

Razdalja med točkama in razpolovišče daljice

Izračunajte razdaljo med točkama.

- A(2,-1) in B(4,2)
- C(-3, -4) in D(3, -3)
- $E(\sqrt{3}, -7)$ in F(0, -3)
- $G(-\frac{3}{4},\frac{1}{2})$ in $H(\frac{1}{4},-\frac{1}{2})$

18 / 38

Izračunajte razdaljo med točkama.

- A(2,-1) in B(4,2)
- C(-3, -4) in D(3, -3)
- $E(\sqrt{3}, -7)$ in F(0, -3)
- $G(-\frac{3}{4}, \frac{1}{2})$ in $H(\frac{1}{4}, -\frac{1}{2})$

Naloga

Izračunajte koordinati razpolovišča S daljice XY.

- X(3,-2) in Y(5,4)
- X(-3,4) in Y(-2,-6)
- $X(\frac{2}{3}, -\frac{1}{2})$ in $Y(-\frac{8}{3}, 1)$
- $X(2\sqrt{3}, -8)$ in $Y(8\sqrt{3}, 2)$
- $X(5+\sqrt{7},-4)$ in $Y(3-\sqrt{7},0)$

18 / 38

Razdalja med točkama in razpolovišče daljice

Ali je trikotnik $\triangle ABC$, kjer je A(-2, -3), B(8, 1) in C(1, 4), enakostraničen? Izračunajte njegov obseg.

19/38

Ali je trikotnik $\triangle ABC$, kjer je A(-2, -3), B(8, 1) in C(1, 4), enakostraničen? Izračunajte njegov obseg.

Naloga

Izračunajte obseg kvadrata $\Box ABCD$, kjer je A(4, -4) in C(10, -2).

19 / 38

Ali je trikotnik $\triangle ABC$, kjer je A(-2, -3), B(8, 1) in C(1, 4), enakostraničen? Izračunajte njegov obseg.

Naloga

Izračunajte obseg kvadrata $\square ABCD$, kjer je A(4, -4) in C(10, -2).

Naloga

Izračunajte višino na osnovnico c v enakokrakem trikotnik $\triangle ABC$, kjer je A(-2, -7), B(4, -3) in C(3, -8).

19 / 38

Jan Kastelic (GAA) MATEMATIKA 1. april 2025 20 / 38

Razdalja med točkama in razpolovišče daljice

Dani sta točki M(-6,2) in N(x,11). Izračunajte absciso x točke tako, da bo dolžina daljice MN enaka $9\sqrt{2}$.

20 / 38

Dani sta točki M(-6,2) in N(x,11). Izračunajte absciso x točke tako, da bo dolžina daljice MN enaka $9\sqrt{2}$.

Naloga

Izračunajte koordinati točke X in Y na abscisni in ordinatni osi, ki sta enako oddaljeni od točk G(-3, -6) in H(9, 6).

(ロ) 《라) 《돌) 《돌) · (돌) 《 ( )

20/38

Dani sta točki M(-6,2) in N(x,11). Izračunajte absciso x točke tako, da bo dolžina daljice MN enaka $9\sqrt{2}$.

Naloga

Izračunajte koordinati točke X in Y na abscisni in ordinatni osi, ki sta enako oddaljeni od točk G(-3, -6) in H(9, 6).

Naloga

Določite točko U, ki leži na simetrali lihih kvadrantov in je enako oddaljena od točk P(-3, -5) in R(3, -7).

20/38

◆ロト ◆個ト ◆差ト ◆差ト 差 めなの

1. april 2025

Jan Kastelic (GAA) MATEMATIKA

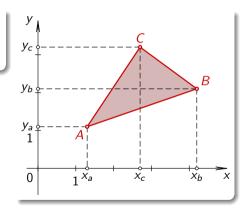
Ploščina trikotnika

Jan Kastelic (GAA) MATEMATIKA

Ploščina trikotnika

Ploščina trikotnika $\triangle ABC$ z oglišči $A(x_a, y_a)$, $B(x_b, y_b)$ in $C(x_c, y_c)$ je

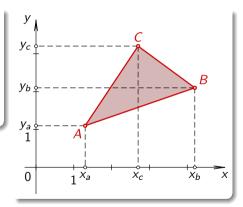
◆□▶ ◆□▶ ◆臺▶ ◆臺▶ · 臺 · 釣९ⓒ

21 / 38

Ploščina trikotnika

Ploščina trikotnika $\triangle ABC$ z oglišči $A(x_a, y_a)$, $B(x_b, y_b)$ in $C(x_c, y_c)$ je

$$S = rac{1}{2} \cdot orient \cdot \begin{vmatrix} x_b - x_a & y_b - y_a \\ x_c - x_a & y_c - y_a \end{vmatrix},$$

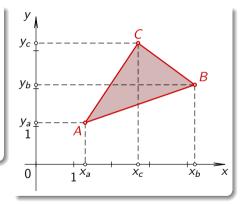

21/38

Ploščina trikotnika

Ploščina trikotnika $\triangle ABC$ z oglišči $A(x_a, y_a)$, $B(x_b, y_b)$ in $C(x_c, y_c)$ je

$$\begin{split} S &= \frac{1}{2} \cdot orient \cdot \begin{vmatrix} x_b - x_a & y_b - y_a \\ x_c - x_a & y_c - y_a \end{vmatrix} \\ &= \frac{orient}{2} \left[(x_b - x_a)(y_c - y_a) - (y_b - y_a)(x_c - x_a) \right], \end{split}$$

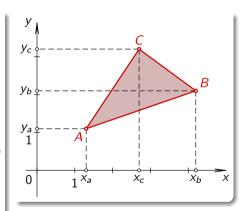
21 / 38

Ploščina trikotnika

Ploščina trikotnika $\triangle ABC$ z oglišči $A(x_a, y_a)$, $B(x_b, y_b)$ in $C(x_c, y_c)$ je

$$\begin{split} S &= \frac{1}{2} \cdot orient \cdot \begin{vmatrix} x_b - x_a & y_b - y_a \\ x_c - x_a & y_c - y_a \end{vmatrix} \\ &= \frac{orient}{2} \left[(x_b - x_a)(y_c - y_a) - (y_b - y_a)(x_c - x_a) \right], \end{split}$$

$$\textit{kjer je} \\ \textit{orient} = \begin{cases} 1; & \triangle \textit{ABC pozitvno orientiran} \\ -1; & \triangle \textit{ABC negativno orientiran} \end{cases}.$$

21 / 38

Narišite trikotnik $\triangle ABC$ in izračunajte njegovo ploščino.

- A(-4, -2), B(5, 1) in C(-2, 5)
- A(2,1), B(-5,1) in C(2,6)

22 / 38

Narišite trikotnik $\triangle ABC$ in izračunajte njegovo ploščino.

- A(-4,-2), B(5,1) in C(-2,5)
- A(2,1), B(-5,1) in C(2,6)

Naloga

Ali so točke kolinearne?

- P(-4, -5), Q(4, -1) in R(10, 2)
- X(1,-7), Y(-2,2) in Z(3,2)

22 / 38

Določite x tako, da bo trikotnik $\triangle ABC$, z oglišči v A(-2, -3), B(5, 3) in C(x, -1), negativno orientiran in bo imel ploščino 17.

23 / 38

Določite x tako, da bo trikotnik $\triangle ABC$, z oglišči v A(-2, -3), B(5, 3) in C(x, -1), negativno orientiran in bo imel ploščino 17.

Naloga

Določite p tako, da bo imel trikotnik $\triangle ABC$, z oglišči v A(2,3), B(p,-3) in C(-1,6), ploščino 18.

23 / 38

Določite x tako, da bo trikotnik $\triangle ABC$, z oglišči v A(-2, -3), B(5, 3) in C(x, -1), negativno orientiran in bo imel ploščino 17.

Naloga

Določite p tako, da bo imel trikotnik $\triangle ABC$, z oglišči v A(2,3), B(p,-3) in C(-1,6), ploščino 18.

Naloga

Dani sta točki A(2, -4) in B(8, 3). Določite koordinati točke C, ki leži na simetrali lihih kvadrantov, da bo trikotnik $\triangle ABC$ pozitivno orientiran in bo imel ploščino 17.

4 D > 4 P > 4 B > 4 B > B 9 Q Q

23 / 38

Section 2

Funkcija

Jan Kastelic (GAA)

- Pravokotni koordinatni sistem
- Punkcija
  - Linearna funkcija
  - Predpis linearne funkcije
  - Graf linearne funkcije

25 / 38

Funkcija

26 / 38

 Jan Kastelic (GAA)
 MATEMATIKA
 1. april 2025
 27 / 38

Funkcijo $f:A\to B$ predstavite s tabelo. Izračunajte, kam posamezna funkcija preslika x=1.

•
$$A = \{-2, -1, 0, 1, 2, 3\}, B = \{0, 1, 2, 3, 4, 5\}, f(x) = |x| + 1$$

•
$$A = \{1, 2, 3, 4, 5\}, B = \mathbb{N}, f(x) = 2x + 1$$

•
$$A = B = \left\{\frac{1}{3}, \frac{1}{2}, 1, 2, 3\right\}, f(x) = \frac{1}{x}$$

27 / 38

Funkcijo $f:A\to B$ predstavite s tabelo. Izračunajte, kam posamezna funkcija preslika x=1.

- $A = \{-2, -1, 0, 1, 2, 3\}, B = \{0, 1, 2, 3, 4, 5\}, f(x) = |x| + 1$
- $A = \{1, 2, 3, 4, 5\}, B = \mathbb{N}, f(x) = 2x + 1$
- $A = B = \left\{\frac{1}{3}, \frac{1}{2}, 1, 2, 3\right\}, f(x) = \frac{1}{x}$

Naloga

Tabelirajte funkcijo g(x) = 2x + |x| od -3 do 3 s korakom 1.

27 / 38

 Jan Kastelic (GAA)
 MATEMATIKA
 1. april 2025
 28 / 38

Zapišite definicijska območja funkcij.

$$f(x) = \frac{-7}{x+1}$$

•
$$g(x) = \frac{1}{(x+2)(x+6)}$$

•
$$h(x) = \frac{3x^2 + 1}{5}$$

•
$$i(x) = \sqrt{x-2}$$

•
$$j(x) = x^3 - \frac{2}{3}$$

•
$$k(x) = \sqrt{x^2 + 7}$$

$$I(x) = \frac{3}{x}$$

•
$$m(x) = \frac{x^2 + 1}{x^2 - 5x - 6}$$

Jan Kastelic (GAA) MATEMATIKA

29 / 38

Izračunajte ničle funkcij.

•
$$f(x) = \frac{4}{5} - 6x$$

•
$$g(x) = x^2 - 7x + 12$$

•
$$h(x) = \frac{3x+6}{5}$$

•
$$i(x) = x^2 - 9$$

•
$$j(x) = x^2 + 1$$

•
$$k(x) = x^2 - 3x^2 - 4x + 12$$

•
$$I(x) = \sqrt{x+7}$$

$$m(x) = \frac{3}{x}$$

Jan Kastelic (GAA) MATEMATIKA

30 / 38

Izračunajte začetne vrednosti funkcij.

•
$$f(x) = \frac{4}{5} - 6x$$

•
$$g(x) = x^2 - 7x + 12$$

•
$$h(x) = \frac{3x+6}{5}$$

•
$$i(x) = x^2 - 9$$

•
$$j(x) = x^2 - 3x^2 - 4x + 12$$

•
$$k(x) = \sqrt{x+7}$$

$$I(x) = \frac{3}{x}$$

$$m(x) = \frac{x^3 - 2x^2 - 4}{x^4 + 2x^3 + 3}$$

30 / 38

 Jan Kastelic (GAA)
 MATEMATIKA
 1. april 2025
 31/38

Narišite grafe funkcij in zapišite začetne vrednosti in ničle, če jih funkcija ima.

•
$$f(x) = x$$
  $D_f = \mathbb{R}$

•
$$g(x) = -2x + 1$$
  $D_g = \mathbb{R}$

•
$$h(x) = x^2 - 1$$
  $D_h = \mathbb{R}$

•
$$i(x) = \frac{1}{x^2}$$
  $D_i = \left\{-2, -1, -\frac{1}{2}, \frac{1}{2}, 1, 2\right\}$

•
$$j(x) = \frac{x+2}{x-3}$$
  $D_j = \{-2, -1, 0, 1, 2\}$

31 / 38

Predpis linearne funkcije

Jan Kastelic (GAA) MATEMATIKA

Linearna funkcija

Ugotovite, ali je dana funkcija linearna. Linearnim funkcijam določite smerni koeficient in začetno vrednost.

•
$$f(x) = \frac{1}{7x} - \frac{3}{4}$$

•
$$g(x) = \frac{2}{3} - \pi x$$

•
$$h(x) = \frac{8+6x}{24}$$

•
$$i(x) = 0.\overline{3}x + 1$$

•
$$j(x) = \frac{x^2 - 3}{5}$$

•
$$k(x) = -\sqrt{2}x + \frac{2}{3}$$

•
$$I(x) = 2$$

33 / 38

Linearna funkcija

Zapišite predpis linearne funkcije f, ki ima začetno vrednost 5 in diferenčni količnik -3.

34 / 38

Zapišite predpis linearne funkcije f, ki ima začetno vrednost 5 in diferenčni količnik -3.

Naloga

Dana je linearna funkcija f(x) = 3x - 4. Izračunaj f(-2), f(0); f(5) in $f(\sqrt{2})$.

34 / 38

Zapišite predpis linearne funkcije f, ki ima začetno vrednost 5 in diferenčni količnik -3.

Naloga

Dana je linearna funkcija f(x) = 3x - 4. Izračunaj f(-2), f(0); f(5) in $f(\sqrt{2})$.

Naloga

Zapišite predpis linearne funkcije, za katero je u(-2) = 10 in u(0) = 2.

34 / 38

Linearna funkcija

Ali je funkcija naraščajoča ali padajoča?.

•
$$f(x) = 3x + 5$$

•
$$g(x) = -2x + 7$$

•
$$h(x) = 10 - \frac{1}{2}x$$

$$i(x) = \frac{x-1}{2}$$

$$i(x) = \frac{5-2x}{3}$$

$$k(x) = \frac{-\sqrt{3}x + 1}{3}$$

•
$$I(x) = -\frac{2-4x}{17}$$

35/38

Linearna funkcija

Izračunajte ničlo linearne funkcije.

•
$$f(x) = 6x + 12$$

•
$$g(x) = 5x + 2$$

•
$$h(x) = 3x - 12$$

•
$$i(x) = -4x + 8$$

•
$$j(x) = -3x + 2$$

•
$$k(x) = -x - 7$$

$$I(x) = \frac{1}{4}x - \frac{1}{4}$$

•
$$m(x) = -\frac{2x+3}{6}$$

$$n(x) = \frac{1-4x}{2}$$

$$o(x) = \frac{\pi x + 4}{3}$$

•
$$p(x) = \sqrt{2}x + 1$$

•
$$r(x) = 4$$

Predpis linearne funkcije

37 / 38

1. april 2025

Jan Kastelic (GAA) MATEMATIKA

Graf linearne funkcije

Jan Kastelic (GAA)